

Korekcija kronologije vranskih priora (1333. – 1391.)

Lucian Borić¹

Autor donosi korekciju kronologije vranskih priora, odnosno poglavara ivanovaca u Ugarskoj provinciji. Korekcija obuhvaća period od godine prvoga spomena priora u Vrani (1333.) do godine smrti Ivana Paližne (1391.), nakon koje Ugarska provincija nepopravljivo slabi. U dosadašnjim kronologijama vranskih priora bilo je grešaka u prepisivanju prethodnih kronologija i izostavljanju određenih dokumenata, a u međuvremenu su iznjedrile i neke nove spoznaje.

Ključne riječi: Vrana, prior, kronologija, korekcija, ivanovci.

1. Uvod

Bez ustaljene kronologije nema niti povijesne znanosti. Povijesna znanost, kao i svaka druga, napreduje; otkrivaju se nove činjenice, uspostavljaju novi pristupi proučavanju činjenica, no usprkos tome, kronologija metodološki i dalje predstavlja onaj konstantan dio kojega se povjesničar mora pridržavati. Naravno, nekada novootkriveni podaci utječu i na samu kronologiju pa se ona mora značajno izmijeniti, a nekad tek nadopuniti kojim novim podatkom. No, povijesnoj znanosti nije strano niti pogriješno prepisivanje kronologije, a onda i nepotrebno kompliciranje stvari temeljem toga. Na pogreške i propuste u kronologiji uvijek treba upozoravati, a to će upravo i nastojati ovaj rad, koji u fokusu ima kronologiju vranskih priora, odnosno poglavara viteškoga reda ivanovaca (hospitalaca, rođskih vitezoza) u Ugarskoj provinciji. Razmatrani period je od 1333. godine, odnosno trenutka kada je prvi puta u Vrani zabilježen boravak priora ivanovaca, do 1391. godine, odnosno godine smrti priora Ivana Paližne, okorjeloga

---

¹ Lucian Borić, mag. educ. hist. et mag. croat., Srednja škola Markantuna de Dominisa Rab, Banjol 11, 51 280 Rab. E-pošta: boriclucian@gmail.com.

buntovnika, nakon kojega Ugarska provincija nepopravljivo slabi (Matić, 2011, 188).

Izvorna građa o viteškome redu ivanovaca na području Vranskoga priorata, na temelju koje bi se onda mogla složiti i suvisla kronologija priora, poprilično je oskudna. Arhiv Vranskoga priorata danas je izgubljen², a jedinstvena zbirka koja je uspjela sačuvati njegove prepisane dokumente ne postoji. Slijedom toga, povjesničari su danas osuđeni najveći dio informacija o Vranskom prioratu crpiti iz *Diplomatičkoga zbornika Kraljevine Hrvatske, Dalmacije i Slavonije (Codex diplomaticus regni Croatiae, Dalmatiae et Slavoniae; 1904. – 2002.)* i *Crkvenoga i civilnoga diplomatičkoga zbornika Ugarske (Codex diplomaticus Hungariae ecclesiasticus ac civilis; 1829. – 1844.)* Györgyja Fejéra, koji također sadrže i podatke iz narativnih vrela. No, iako su te dvije zbirke kapitalne za povijest Hrvatsko-ugarskoga Kraljevstva, one nipošto nisu i jedine u kojima je moguće pronaći poneku informaciju o Vranskome prioratu. Prije svega, uzevši u obzir činjenicu da su viteški redovi djelovali u službi pape, nije naodmet zaviriti ni u zbirku *Vetera monumenta historica Hungariam sacram illustrantia* (1859. – 1860.) Augustina Theinera, prefekta Vatikanskoga tajnoga arhiva, koji je u svojoj službi i mnoge dokumente prepisao. Osim toga, s obzirom da je Vrana kao sjedište ivanovaca kroz svoju povijest bila u doticaju i s Mletačkom Republikom, pokoji vrijedan podatak o Vranskom prioratu moguće je naći i u zbirci Šime Ljubića *Listine o odnošajih između južnoga Slavenstva i Mletačke Republike* (1868. – 1891.). Imajući u vidu i da su ivanovci kroz svoju povijest imali i neke istaknute pojedince, poput vranskoga priora Ivana Paližne, o kojem postoji nešto više sekundarnih radova, a koji je svojim djelovanjem obilježio i značajnu epizodu dalmatinske povijesti, određeni podaci mogu se naći i u Lučićevim *Povijesnim svjedočanstvima o Trogiru (Memorie storiche di Tragurio; 1673.)*. Također, s obzirom da su po svojem ustroju ivanovci i crkveni red koji je imao komunikaciju i s ostalim crkvenim redovima (npr. cistercitima, pavlinima), komparativnim uvidom u povijest ostalih crkvenih redova moguće je nadopuniti oskudne spoznaje o ivanovcima u Vranskome prioratu. Najzorniji primjer toga vidljiv je na primjeru Dubice, istaknutoga posjeda ivanovaca na kojem su i pavlini imali svoj posjed, a taj primjer utoliko je značajniji i iz razloga što je titula vranskoga priora nerijetko spojena i s onom dubičkoga župana (Kukuljević, 1886a, 56, 61, 66). Od nemjerljive vrijednosti je stoga i zbirka *Levéltári közlemények* (1930.) Eleméra Mályusza, u kojoj su sačuvane i isprave dubičkih pavlina.³

2 Vidjeti citat kod Dobronić, 2002, 199.

3 Isprave dubičkih pavlina sačuvane su u svesku 8/1–2.

Literatura o ivanovcima u Vranskom prioratu također je oskudna, a s obzirom na „raspršenost” njihove izvorne građe u različitim zbirkama, što je prethodno prikazano, povjesničarima je znatno otežan i posao sastavljanja smislene kronologije vranskih priora. Strane literature o ivanovcima u Vranskom prioratu nema mnogo, a ona koja i postoji je najčešće neprevedena i nedostupna. U hrvatskoj historiografiji, troje povjesničara iznijelo je kronologiju vranskih priora – Ivan Kukuljević (djelo *Priorat vranski sa vitezovi templari i hospitalci sv. Ivana u Hrvatskoj*, 1886.)⁴, Joško Zaninović (djelo *Ivanovci [Malteški vitezovi] na tlu Hrvatske do 1526. godine*, 1993.) i Lelja Dobronić (djela *Viteški redovi. Templari i ivanovci u Hrvatskoj*, 1984. i *Templari i ivanovci u Hrvatskoj*, 2002.). I prije njih bilo je hvalevrijednih pokušaja uspostave kronologije vranskih priora, primjerice kod Györgyja Praya (*Povijesno-kritička rasprava o Vranskom prioratu*, 1773, 14-33) i Carla Federica Bianchija (*Zara cristiana*, 1879, 362), međutim, s obzirom da su one u velikoj mjeri nepotpune, ovom prigodom bit će izostavljene iz razmatranja. Ivan Kukuljević (1886ab) prvi je dao povijesni pregled viteških redova na hrvatskom tlu (templara i ivanovaca), međutim, dao ga je u skladu s tada dostupnim i objavljenim izvorima, što je uvjetovalo i manjkavost njegova povijesnoga pregleda. Sliku viteških redova na hrvatskome tlu, koju je započeo Kukuljević, upotpunila je Lelja Dobronić i to ne samo novim objavljenim izvorima, već i otkrićem brojnih isprava u Arhivu ivanovaca u Valetti na Malti. Međutim, njoj su se potkrali i neki kronološki propusti koji kod Kukuljevića prije nisu bili problem, a koje nije korigirala ni u dopunjenom izdanju iz 2002., koje, zbog recentnosti, vjerojatno predstavlja i polazišnu točku svakome tko se danas želi baviti poviješću ivanovaca na hrvatskome tlu. Osim toga, zbog recentnosti je danas još uvijek aktualan i rad Joška Zaninovića (Zaninović, 1993, 25-41), koji je iznio sažeti pregled povijesti ivanovaca na hrvatskome tlu, ali i svoju kronologiju koja također ima određene nedostatke. Iako nakon izdanja Lelje Dobronić iz 2002. godine više nije bilo novih kronologija, bilo je radova koji su se izravno ili neizravno doticali Vranskoga priorata i ivanovaca, a u kojima se određeni sadržajni navodi, u kronološkom smislu, opet razilaze s gore spomenutim kronologijama. Tu valja izdvojiti i primjer istaknutoga mađarskoga povjesničara viteških redova, Zsolta Hunyadija, koji u svojim recentnijim radovima (2006, 142–154; 2010) donosi i neke podatke koji dosad nisu bili poznati u hrvatskoj historiografiji, ali i koji, s druge strane, opet ima neke kronološke propuste koji su u recentnijim radovima hrvatske historiografije riješeni. Sve to ukazuje na nužnost usklađivanja i iznošenja nove i jedinstvene kronologije vranskih priora. Usporedbom

4 Kukuljević, 1886a, 1-80; 1886b, 1-68.

triju spomenutih kronologija međusobno i sa spoznajama iz recentnijih radova te provjerom svih navoda iz sekundarne literature uvidom u gore navedeni korpus objavljenih izvora, ovaj rad donosi korekciju vranskih priora u periodu od 1333. do 1391. godine. Gotovo sve kronološke navode o priorima iz sekundarne literature, osim njih tek nekoliko koji su potkrijepljeni arhivskom građom, moguće je provjeriti uvidom u spomenuti korpus, čime je moguće iznijeti i poprilično preciznu kronologiju. Prior vranski u izvorima je tituliran kao prior Vrane ili Ugarske (ili oboje, o čemu će više riječi biti u narednom poglavlju).

Kako bi se čitatelja uputilo u kompleksnost problematike, u nastavku će prvo biti ponešto više riječi o samoj tituli priora, odnosno hijerarhiji ivanovaca i o tome što Priorat vranski podrazumijeva. Nakon toga bit će iznesene spomenute kronologije (Kukuljević, Zaninović, Dobronić), kako bi čitatelj imao lakše praćenje onoga što slijedi u središnjem dijelu rada – obrada korekcije kronologije. Nakon obrade, bit će iznesena i tablica nove kronologije vranskih priora (1333. – 1391.).

2. *Prior i Priorat vranski*

Ivanovci imaju svoju hijerarhiju – na čelu reda ivanovaca bio je *veliki magistar* (meštar) koji je s visokim dužnosnicima stolovao u Konventu i kojega su birala braća. Ivanovci su imali i organizirane *preceptorate*, kao manje jedinice kojima su upravljali *preceptor*i, a na čelu svih preceptorata neke pokrajine (*provincije/priorata*) ili države bio je *magistar* (*magistar* i *veliki magistar* su dvije različite titule). U XIV. st. titula *magistra* zamijenjena je titulom *priora* (Dobronić, 2002, 117, 118, 126). U razdoblju ivanovaca, Vrana kao posjed dobiva na značaju; po svemu sudeći, to je bilo vrhovno sjedište Ugarske provincije, a prije nego li je došla u ruke ivanovaca, Vrana je bila u rukama templara, drugoga bitnoga viteškoga reda na ovim prostorima.

U historiografiji još nije razjašnjeno je li Vranski priorat isto što i Ugarski priorat (provincija), ili se radi o dva zasebna priorata (Budak, 1989, 68). Kompleksan odnos dvaju priorata utoliko je teže riješiti i iz razloga što se arhiv Ugarskoga (Vranskoga) priorata, kao što je u uvodu ovoga rada spomenuto, danas izgubio. U dosadašnjoj stručnoj literaturi, Vranski priorat svakako je obuhvaćao Ugarsku s tadašnjom Slavonijom i Dalmacijom. U historiografiji, uz spomenutu *Povijesno-kritičku raspravu o Vranskom prioratu* (1773.) Györgyja Praya i Kukuljevićev *Priorat Vranski*, još je *Rasprava o prioratu Vrane* (*Discorso del priorato della Vrana*) Ivana Tomke Mrnavića, napisana 1609. godine u Rimu a koja je ostala u rukopisu, aktualizirala ime Vranskoga priorata (Dobronić, 2002, 197, 199).

Funkcija priora u Vranskome (Ugarskom) prioratu u izvorima je najranije zabilježena 1333. godine, kada mletačko vijeće nalaže svojem poslaniku u Hrvatskoj da po mogućnosti posjeti u Vrani priora vranskoga i da se s njim radi nekih stvari dogovori (Ljubić 1, 397–398, dokument 587).⁵ Još prije toga, 1328. godine, u Vrani je boravio potprior (Zaninović, 1993, 30). Dobronić navodi kako se s vremenom ili bar povremeno pojam Vranskoga priorata izjednačavao s onim za Ugarsku i Hrvatsku, što potvrđuju primjeri iz 1405. i 1454. godine (Dobronić, 2002, 201). Međutim, postoji i još jedan primjer iz 1386. godine, koji je, čini se, i najraniji (Dobronić, 2002, 180, 208), a o kojem će kasnije biti riječi. Da se doista radi o jednom prioratu možda najbolje svjedoči primjer iz 1374. godine, kada je održan sastanak ivanovaca u Avignonu te kada je svim priorima bila određena visina doprinosa (*responsiones*). Uz to je bilo i zapisano ime priora, a jedino za Ugarsku nije bilo zapisano ne samo ime priora, već ni ta funkcija. Umjesto toga, upisan je bio samo „upravitelj priorata Ugarske” (Dobronić, 1984, 125).

Kao posjed, Vrana je oduvijek bila ugledno sjedište viteškim redovima u Hrvatsko-ugarskome Kraljevstvu. Od 1165. godine (a možda čak i nešto prije) Vrana je pripadala templarima, sve do njihova ukinuća koje je papa Klement V. (1305. – 1314.) proglasio 1312. godine. U tom periodu je, kako navodi Dobronić, na čelu Vrane bio preceptor kao i u drugim templarskim sjedištima, a po svojem položaju unutar templarskoga reda i po funkciji poglavara Vrana se nije ni u čemu isticala među drugim templarskim preceptoratima (Dobronić, 2002, 197). U novije vrijeme, Juraj Balić dodatno je razradio templarsku ulogu u Vrani i navodi kako se, iako se ne može s pouzdanošću tvrditi da je Vrana bila vrhovno sjedište templara na području pokrajine Ugarske i Slavonije, može svakako prihvatiti misao da je to bio najvažniji templarski posjed na ovim prostorima, što tumači i činjenicom da je područje vranskoga preceptorata, zbog svoje strateške i ekonomske pozicije, bilo vrlo pogodno za izvršavanje glavne zadaće templara – prikupljanja sredstava za obranu Svete Zemlje (Balić, 2017, 267). Pray je iznio i pretpostavku kako su dobra templara nakon ukidanja njihova reda došla u posjed kralja Karla (1301. – 1342.) i kako ih je njegov sin Ludovik (1342. – 1382.) četvrte godine svoga vladanja (1345.) dao ivanovcima, dodavši i titulu priora. Dobronić navodi da ako je i Ludovik možda mogao vranski preceptorat proglasiti prioratom, to onda ne bi bilo regularno, a Prayu predbacuje i da titula i čast priora u redu ivanovaca postoji još od kraja XIII. st. (Pray, 1773, 12-13; Dobronić, 2002, 198). Nakon ukinuća templarskoga reda, templarski posjedi svakako prelaze u ruke ivanovaca. Također, Ugarski (Vranski) priorat bio je i jedan od gospodarski najslabijih

5 Međutim, ne spominje se i ime priora kojeg treba posjetiti.

priorata, odnosno visina (*responsiones*) koju je njegov prior bio dužan plaćati Konventu na Rodosu svake godine manja je od one koju su morali plaćati drugi priori (Dobronić, 2002, 196). U tome kontekstu, svakako treba uzeti u obzir i tezu Tomislava Matića kako je Vrana, kao teritorijalna jedinica znatno udaljena od glavnine hospitalskih posjeda, vjerojatno imala dosta široku autonomiju, a na temelju jednoga pisma bratu ivanovcu Loquetusu (Loketu) Matić uočava da je veliki magistar ivanovaca i priorbalno područje smatrao integralnim dijelom Ugarsko-slavonske provincije. Matić navodi kako se za ivanovca Baudona Cornutija zna i da je bar jednom posjetio Vranu i ondje nastupio u svojstvu vladajućega priora (Matić, 2011, 204). Eduard Peričić i Zaninović navode kako se u vrijeme priora Baudona Cornutija učvrstio naziv *prior vranski* (Peričić, 1971, 248; Zaninović, 1993, 31). Vranski prior imao je i dva naslova – *duhovni* i *svjetovni* („venerabilis et magnificus”), od kojih je prvi naslov zbog čistoće i strogih pravila reda, a drugi zbog jake i uzvišene čete ljudi koju vodi (Dobronić, 2002, 153). Početkom XVI. st. Vrana prelazi u ruke svjetovnjaka, 1538. ju osvajaju Turci i drže do XVII. st., međutim, i nakon toga, ivanovci se više nikada u nju nisu vratili. Od druge polovice XVII. st. naslov priora vranskoga ponijet će prepozit zagrebačkoga kaptola⁶ (Zaninović, 1993, 33). Unatoč manjku potvrda u dokumentima, postoje, dakle, elementi koji opravdavaju izjednačavanje imena Vranskoga i Ugarskoga priorata. Dobronić piše kako su se priorati dodjeljivali na period od deset godina, međutim, ako se zaviri u popise priora kod Lelje Dobronić i Zaninovića, uočava se da to baš i nije pravilo (Dobronić, 2002, 174, 203-204, 205-211; Zaninović, 1993, 38).

3. Ustaljene kronologije vranskih priora

U nastavku ovoga rada bit će iznesene tri spomenute kronologije vranskih priora – Kukuljevićeva (1886a, 51-79), Joška Zaninovića (1993, 38) i Lelje Dobronić (1984, 148-149; 2002, 207-209). Iz spomenutih kronologija preuzet je samo onaj dio koji se tiče perioda od 1333. do 1391. godine. Neke kronologije, poput one Lelje Dobronić, poprilično su opsežne te uz imena priora sadrže i imena zamjenika (*vicepriora*), no budući da ona izlaze iz okvira tematike ovoga rada, izostavljena su iz razmatranja.

⁶ O funkciji priora vidi još i Kos, 1971, 227-237.

Kukuljevićeva kronologija (1886a, 51-79)		Kronologija Kukuljevića prema Lelji Dobronić (1984, 151-152; 2002, 204)	
Godina/period	Ime	Godina/period	Ime
1336. – 1347.	Petar Kornuto	1336. – 1347.	Petar Kornuto
1347. – 1348.	Monialis	1347. – 1348.	Monialis
<u>1349. – 1366.</u>	Baudon Kornuto	1349. – (?)	Baudon Kornuto
1367.	Arnold Bellmonte	1367.	Arnold Bellmonte
<u>1370. – 1374.</u>	Baudon Kornuto	1370. – 1374.	<u>Rajmundo Bellmonte</u>
<u>1374. – 1378.</u>	Rajmundo Bellmonte	1374. – 1378.	Period nije popunjen
1378. – 1384.	Ivan od Paližne	1378. – 1384.	Ivan od Paližne
1384.	Rajmundo Bellmonte	1384.	Rajmundo Bellmonte
1385.	Ivan od Hedervara	1385.	Ivan od Hedervara
1385. – 1391.	Ivan od Paližne	1385. – 1391.	Ivan od Paližne

Tablica 1. Kukuljevićeve kronologije

Zaninovićeva kronologija (1993, 38)	
Godina/period	Vranski prior
1336. – 1347.	Petar Cornuto
1347. – 1348.	Mocialis
1348. – 1350.	Filip od Granane
1350. – 1365.	Baldvin Cornuto
1367.	Arnold
1370. – 1374.	Rajmund Bellmonte
1374.	Ivan od Riparia
1378. – 1384.	Ivan od Paližne
1384.	Rajmund Bellmonte
1385.	Ivan od Hedervara
1386.	Gerard Cornuti
1387.	Albert od Lučenca
1385. – 1391.	Ivan od Paližne

Tablica 2. Zaninovićeva kronologija

Kronologija Lelje Dobronić (1984, 148-149; 2002, 207-209)	
Vranski prior	Godine
Petar Cornuti	1334. , 1336., 1340., 1347., 1348.
Baudon Cornuti	1349., 1350., 1352., 1353., 1355., 1358., 1361., 1364., 1365., 1370., 1371. , 1374.
Filip de Granana	1350.
Arnold	1367.
Raimond Bellmonte	1373. , 1374., 1377.
Ivan de Riparia	1374.
Dominus Petrus	1381.
Ivan Paližna	1381., 1382., 1387.
Ivan od Hedervara	1385.
Gerard Cornuti	1386.
Albert od Lučenca	1387., 1388.

Tablica 3. Kronologije Lelje Dobronić

4. Opaske, propusti i nove spoznaje

Velika greška u spomenutim kronologijama vranskih priora vezana je dijelom uz pogrešno prepisivanje prošlih. Nakon Kukuljevića, koji je od hrvatskih historiografa prvi podrobnije pisao o viteškim redovima pa tako iznio i kronologiju vranskih priora, iduća je o viteškim redovima pisala Lelja Dobronić u svojoj monografiji iz 1984. godine. Lelja Dobronić, prije nego li je iznijela svoju kronologiju, navela je i Kukuljevićevu kronologiju i tu, dakle, napravila prvu grešku u prepisivanju. Dobronić tako navodi da je, prema Kukuljeviću, Baudon Cornuti bio vranskim priorom od 1350. do 1367./ 1370. (?) godine (Dobronić, 1984, 151-152). Međutim, prema Kukuljeviću, Baudon Cornuti bio je vranskim priorom i u periodu od 1370. do 1374. godine (Tablica 1). Prema Lelji Dobronić, u Kukuljevićevoj kronologiji period od 1370. do 1374. godine zauzima prior Raimond Bellmonte, iako Kukuljević Raimonda Bellmontea jasno svrstava u period od 1374. do 1378. godine (Tablica 1). Kukuljević još i navodi kako „oko. g. 1378 odreko se Rajmundo za njeko vrieme časti priora vranskog” (Kukuljević, 1886a, 63; usp. Dobronić, 2002, 204). Prema Lelji Dobronić, u Kukuljevićevoj kronologiji period od 1374. do 1378. godine (a koji je trebao biti „rezerviran” za Raimonda Bellmontea) ostaje tako „prazan” (Tablica 1). Nakon Raimonda Bellmontea, u Kukuljevićevoj kronologiji period od 1378. do 1384. godine zauzima prior Ivan Paližna, i taj dio je Dobronić točno prenijela (Tablica 1). Kod Lelje Dobronić postoje još neke nejasnoće – na jednom mjestu navodi da je Baudon Cornuti umro 1372. godine, a na drugom 1374. godine (Dobronić, 1984, 125; 2002, 204). Zaninović također navodi da je Cornuti umro 1372. godine (1993, 32). S obzirom da ni Dobronić ni Zaninović nisu ostavili referencu kojom bi se potkrijepila smrt Cornutija 1372. godine, a u jednom dokumentu iz 1374. se još spominje ime Baudona Cornutija kao priora, najvjerojatnije je umro 1374. godine (CDH IX/7, 348, dokument 226; usp. Kukuljević, 1886a, 61; Hunyadi, 2006, 146). Također, u izdanju iz 1984. Dobronić navodi da je 1373. godine Raimond Bellmonte zabilježen kao *viceprior*, a u izdanju iz 2002. kao *prior* (Tablica 3; Dobronić, 1984, 149; 2002, 208). Budući da se u dokumentu na kojega se poziva Dobronić (CDH IX/4, 523, dokument 303) Bellmonte spominje kao *viceprior*, a u regestu toga dokumenta kao *prior*, najvjerojatnije je prepisivač (György Fejér) tek pogrešno sastavio regest. Za Baudona Cornutija Dobronić još navodi i da je 1371. godine bio prior, doduše, u dokumentu na kojega se poziva (CDH IX/4, 263, dokument 157; Dobronić, 2002, 207) takve potvrde nema.

Joško Zaninović prigodom sastavljanja svoje kronologije pozvao se, kako je sam natuknuo, na Carla Federica Bianchija, Kukuljevića i Lelju

Dobronić (Zaninović, 1993, 38, bilj. 81). Zaninović u svojoj kronologiji za Baudona Cornutija navodi da je bio vranski prior u periodu od 1350. do 1365. (Tablica 2). Pozivajući se vjerojatno na Lelju Dobronić, a nesvjestan njezine pogreške u prepisivanju Kukuljevićeve kronologije, Zaninović u svojoj kronologiji u period od 1370. do 1374. godine kao vranskoga priora također stavlja Raimonda Bellmontea umjesto Baudona Cornutija (Tablica 2). Da ove pogreške nisu beznačajne, najbolje potvrđuje Zoran Ladić u radu *Kasnorednjojekovni stanovnici Zadra podrijetlom iz Vrane u zadarskim bilježničkim spisima* (2017.) u kojem se, između ostaloga, pozvao upravo na kronologiju Joška Zaninovića. Tragajući za istaknutim stanovnicima Vrane, Ladić je u Državnome arhivu u Zadru pronašao i neke nove dokumente koji svjedoče o djelatnosti ivanovaca u Vrani, a među njima svakako valja izdvojiti jedan na kojem stoji kako je 1376. godine Raimond „de Belmontis, prior hospitalis sancti Iohannis Ierosolimitani in partibus Hungarie et Sclauonie” izabrao, ni manje ni više nego učenoga Zadrana Pavla Pavlovića za svojega prokuratora u svim poslovima koje ima u Zadru (Ladić, 2017, 193-194, bilj. 22). S obzirom da je prema Zaninoviću, a na kojega se pozvao Ladić, Bellmonte bio prior u periodu od 1370. do 1374. godine (Tablica 2), pronađeni dokument iz 1376. godine s imenom Raimondea Bellmontea kao vranskoga (ugarskoga) priora svakako je u Ladića probudio sumnju pa tako Ladić u jednoj bilješci navodi da je moguće i da je Bellmonte bio priorom do 1378. godine, kada prema Zaninoviću, vranskim priorom postaje Ivan Paližna. U zaključku svojega rada Ladić još i navodi kako je posebno zanimljiv taj spomen Raimonda iz 1376. godine, „kada je, po dosadašnjim spoznajama medievistike, bilo nepoznato tko je bio vranski prior”, ne znajući da se, zapravo, desila greška u prepisivanju kronologije (Ladić, 2017, 202, 193-194, bilj. 22). Zaninović, uostalom, griješi i kad navodi da je 1347. godina bila zadnja za Petra Cornutija na poziciji priora, budući da je Petar Cornuti prior još i 1348. (Tablica 2; CD 11, 438, dokument 332). Potvrdu iz 1348. za Petra Cornutija spominje zato Lelja Dobronić (Dobronić, 1984, 148), iako najraniji spomen Petra Cornutija kao priora nije iz 1334. kako sama navodi, već 1335. godine (Tablica 3; usp. Dobronić, 2002, 207 i Hunyadi, 2006, 145, 152, bilj. 30).

Period od 1347. do 1348. Zaninović pripisuje Mocialisu (Monialisu)⁷, kojega spominje i Kukuljević, ali ne i Dobronić (Tablica 1 i 3). Kukuljević piše kako je uspomenu na ovoga priora sačuvao „suvremeni ljetopisac i kancelar kralja Ludovika Ivan naddjakon Kikelevski”, koji ga imenuje kao „priorem Auranae, militem ordinis S. Iohannis Hierosolimymani” (Kukuljević 1886a, 55). S druge strane, kao što je već izneseno, u isto vrijeme još je

⁷ Postoji više inačica ovoga imena. Pray ga, primjerice, zove Morialis (Pray, 1773, 16).

bio prior i Petar Cornuti (usp. Tablicu 2 i 3). S obzirom da je Ugarski priorat bio jedan od siromašnijih, nije iznenađujuće što su u isto vrijeme na čelu dva ili više priora (tj. „protupriora”), kao ni činjenica što se neki veći autoritet poput pape ili kralja bez problema mogao uplesti u unutarnja previranja i zastupati svojega kandidata. Po svemu sudeći, kralj Ludovik je Monialisu i povjerio funkciju priora, no budući da je tijekom jedne akcije u Italiji Monialis počinio „izdaju”, već je 1348. maknut s funkcije priora (Kukuljević, 1886a, 55; Hunyadi, 2006, 145-146). Utjecaj kraljeva autoriteta u postavljanju priora vidljiv je, primjerice, i kod Ivana od Riparije. Riparia je 1374. godine bio postavljen od velikoga magistra, ali ga je kralj Ludovik, koji je podržavao Raimonda Bellmontea, odbio (Dobronić, 1984, 125). Anžuvinska vladarska dinastija nije nikome, pa ni hospitalcima, dopuštala veću razinu autonomije (Matić, 2011, 203). Budući da je kraljev suvremenik ostavio uspomenu na Monialisa, u nedostatku drugih izvora i uzevši u obzir spoznaje o nestabilnome Ugarskomu prioratu, nema razloga ne vjerovati navodima da je od 1347. do 1348. Monialis bio ugarski (vranski) prior.

Ime koje zasigurno najviše komplikacija unosi u kronologiju vranskih (ugarskih) priora, ali i strukturu Ugarske provincije, svakako je ono Filipa od Granane. Godine 1320. (dakle, još prije nego li je u Vrani prvi puta spomenut prior vranski) taj je Filip zabilježen kao „prior ivanovaca za Rim i Ugarsku” (Dobronić, 2002, 146), 1324. kao „glavni prior Rima i Ugarske” (CDH VIII/2, 543–544, dokument 251), 1328. kao „prior priorata Ugarske i Apulije” (CD 9, 378, dokument 311), a 1340. kao „bivši (*olim*) prior za Ugarsku i Slavoniju” (CD 10, 556, dokument 390). Njegova titula sasvim sigurno pokazuje očito brojne reorganizacije reda ivanovaca u Ugarskoj provinciji (Dobronić, 2002, 146). Lelja Dobronić navodi ga kao priora pod godinom 1350. (Tablica 3), a Zaninović mu dodjeljuje period od 1348. do 1350. godine (Tablica 2). Prema Lelji Dobronić, 1350. godine se Filip od Granane spominje kao „prior ivanovaca ili (*sive*) kuće svetoga Ivana Jeruzalemskoga”, međutim, u dokumentu na kojega se poziva (CD 11, 589, dokument 448; Dobronić, 2002, 207), a u kojem kardinal Guido opominje ivanovce zbog neplaćanja desetine zagrebačkom kaptolu, nema riječi o Filipu kao *prioru*, već se Filip spominje kao *vizitator* ivanovaca. Godine 1358., u jednom dokumentu u kojem se Baudon Cornuti spominje kao prior, Filip (vjerojatno od Granane) se spominje kao bivši (*olim*) prior, ali nije precizirano čega (Dobronić, 2002, 207; CD 12, 474-475, dokument 365). Prema tome, budući da nema konkretnijih potvrda, a Zsolt Hunyadi (Hunyadi, 2006, 144-146) u kronološkom redoslijedu u jednom svojem radu

ga ni ne spominje, nema razloga Filipa od Granane stavljati u kronologiju vranskih priora pod godinom 1350.

Prema Kukuljeviću, od 1366. do 1370. godine Baudonu Cornutiju „kod kuće” nema traga u izvorima, a smatra i da je Cornuti u tom periodu možda otišao u pomoć papi Urbanu V. (1362. – 1370.) protiv Turaka (Kukuljević, 1886a, 59). Godine 1367. Arnold Bellmonte tituliran je kao prior, ali ne kao vranski ili ugarski, već kao „pater et prior ordinis Cruciferorum sancti Joannis Jerusolimitani” (CD 14, 106, dokument 64). Kukuljević, Dobronić i Zaninović stavili su Arnolda u svoje kronologije (Tablica 1, 2 i 3), a Tomislav Matić smatra kako je takvo tituliranje Arnolda samo pogreška sastavljača dokumenta (Matić, 2011, 201). Baudon Cornuti najvjerojatnije je ostao prior do 1374. godine, a u periodu njegova eventualnoga odsustva od 1366. do 1370. postoji možda mogućnost da ga je spomenuti Arnold mijenjao. Zsolt Hunyadi za Baudona navodi da je bio prior od 1348. do 1374., međutim, u izvoru koji je ostavio u referenci Baudon se pod 1348. godinom spominje kao *viceprior* (usp. Hunyadi, 2006, 145 i CD 11, 444-445, dokument 337; Luttrell, 2001, 274). Iako se u primjeru Arnolda, dakle, ne radi o korekciji, svakako tituliranje Arnolda 1367. godine kao priora valja uzeti s oprezom.

Jedna korekcija koju treba navesti tiče se i godine stupanja Ivana Paližne na poziciju priora. U historiografiji je, čini se, ustaljeno mišljenje da je Ivan Paližna na poziciju vranskoga priora stupio oko 1378. godine (Kukuljević, 1886a, 63; Šišić, 1902, 247-248, bilj. 15; Peričić, 1971, 250), međutim, u izvorima nema potvrde toga. Pretpostavku o stupanju Ivana Paližne na poziciju vranskoga priora 1378. godine iznio je prvi, čini se, Ivan Kukuljević (Kukuljević, 1886a, 63). Prije Ivana Kukuljevića, o Ivanu Paližni podrobnije su još pisali György Pray u spomenutoj raspravi (1773.) i Franjo Rački u radu *Pokret na slavenskom jugu*⁸ (1868ab). Dok prema Prayu Ivan Paližna na poziciju priora stupa 1382. godine (Pray, 1773, 20), prema Račkomu je Paližna na tu poziciju došao neposredno nakon Baudona Cornutija, za kojega tvrdi da je već 1370. godine bio bivši prior (Rački, 1868a, 108). O stupanju Ivana Paližne na poziciju vranskoga priora bilo je još rasprave nakon što je Lelja Dobronić u arhivu rodskih vitezova na Malti pronašla nove dokumente koji se vežu uz Paližninu djelatnost. U jednom od njih Paližni je u ožujku 1382. godine „iznova” (*de novo*) potvrđen Vranski priorat, a u drugom, iz srpnja 1382. godine, mu je Vranski priorat svečano dodijeljen na deset godina (Dobronić, 1984, 127, 128, 170, 171-172). S obzirom da ovakvi podaci već upućuju na određene kronološke nelogičnosti, Neven Budak kasnije je predbacio kako zbog datacije prema Utjelovljenju

8 Rački, 1868a, 68-160; 1868b, 65-156; 1868c, 1-103.

dokument iz ožujka 1382. godine zapravo pripada 1383. godini (Budak, 2001, 285, 289, bilj. 24; Gračanin, 2011, 261), pa tako taj dokument potvrđuje onu dodjelu iz srpnja 1382. godine. Ivan Paližna svakako je funkciju vranskoga priora, makar neslužbenu, nosio i prije nego li je službeno imenovan 1382. godine, a najraniji njegov spomen na funkciji priora datira iz travnja 1379. godine (Gračanin, 2011, 242; Hunyadi, 2006, 147; 2010, 62 i bilj. 82, 289). Hrvoje Gračanin, donijevši pregled izvora i historiografskih radova o Ivanu Paližni, zaključio je kako je Paližna čast vranskoga priora obnašao od 1379. godine jamačno milošću kralja Ludovika, dok je službeno imenovan tek tri godine kasnije, od ivanovskoga meštra Ivana Fernandez de Heredije (Gračanin, 2011, 263). U listopadu 1383. godine Ivan Paližna pobunio se protiv zakonite kraljevske vlasti (Rački, 1868a, 108-109; Šišić, 1902, 30-31; Klaić, 1882, 167; 1900, 208) i tad je najvjerojatnije i smijenjen s priorske funkcije, budući da ga već u siječnju 1384. godine dubički pavlini u jednom izvoru tituliraju bivšim vranskim priorom (Tkalčić, 1895, 193; Mályusz, 1930, 66-67, dokument 10; Gračanin, 2011, 244). U periodu dok je Paližna bio vranski prior neslužbeno i službeno (1379. – 1383.), 1381. godine zabilježen je u jednom izvoru i neki Petar (*dominus*) kao prior Vrane, no bez neke dodatne informacije (CDH X/1, 130, dokument 65). Kukuljević i Zaninović u svojoj kronologiji nisu naveli Petra kao priora Vrane (Tablica 1 i 2), ali zato jest Dobronić (Tablica 3). S obzirom da je Paližna na poziciju priora službeno imenovan tek 1382. godine, moguće čak da je spomenuti Petar iz 1381. bio službeni vranski prior do tad, no to su tek slijepa nagađanja. Također, Raimond Bellmonte se tijekom veljače 1381. još uvijek pisao ugarskim (vranskim) priorom (Luttrell, 2001, 275), a Hunyadi za Bellmontea i drži da je bio prior od 1374. do 1381. godine (usp. Hunyadi, 2006, 146). U svibnju 1381. Bellmonte svakako nije više bio prior, budući da se u jednom izvoru navodi da je on, kao Paližnin pretходnik u priorskoj časti, sela Bojišće i Zablaće prodao Zadranima (CD 16, 190, dokument 162).

Nakon Paližnine pobune iz 1383. godine, u jednom dokumentu iz 1384. zabilježen je ponovno Raimond Bellmonte kao prior Vrane (CDH X/1, 179, dokument 96)⁹. Raimonda Bellmontea kao priora 1384. godine u svojoj kronologiji navode Kukuljević i Zaninović (Tablica 1 i 2), ali ne i Lelja Dobronić (Tablica 3). To je utoliko čudnije jer je Dobronić u Kukuljevićevoj kronologiji koju je prenijela pod 1384. godinu uvrstila Bellmontea (Tablica 1). Vjerojatno je Lelji Dobronić promaknuo taj podatak kad je sastavljala svoju kronologiju. U svakom slučaju, na eventualne

9 Kukuljević (1886a, 66, bilj. 2) pogrešno navodi da je riječ o CDH X/2, 179 (dokumentu 95). Grešku prepisuje i Peričić (1971, 263, bilj. 106a).

propuste u kronologiji uvijek treba upozoravati. Bellmonte svakako nije ostao dugo na poziciji priora pošto je već 1385. kao prior zabilježen Ivan od Hedervara (CD 16, 518, dokument 400).

Nakon Ivana od Hedervara, kratko vrijeme vranskim priorom je, čini se, bio Ranforsatus de Castellana, čije ime je u hrvatskim kronologijama dosad bilo nepoznato (Hunyadi, 2006, 147). No, već u siječnju 1386. godine brat Gerard Cornuti, preceptor kuća u Gori i Dubici, bio je postavljen za „priora priorata našega Vrane ili Ugarske”, što je potvrđeno i 2. srpnja iste godine, a istaknuto je i da mu se priorat dodjeljuje na deset godina s početkom na Ivanje iduće godine (1387.), što potpuno odgovara propisima o dodjeljivanju priorata (Dobronić, 2002, 180). U primjeru Gerarda Cornutija, kao što je vidljivo, združene su i titule priora Vrane i Ugarske, međutim, iako je očito on bio službeni prior, u niti jednom dokumentu se više ne spominje. Godine 1386. ivanovski protumeštar Rikard Caracciolo u jednoj ispravi izdanoj u Genovi imenuje Ivana Paližnu kao upravitelja (*gubernator*) Ugarskoga priorata (Gračanin, 2011, 244; Hunyadi, 2010, 90-91). Iako titula *gubernatora* nije jednaka tituli *priora*, Ivan Paližna se već u ispravi od siječnja 1387. godine ponovno naziva priorom, a Gračanin drži kako se naslovom priora Paližna nastavio služiti sve do smrti 1391. godine¹⁰ (Lucio, 1673, 331; CD 17, 52, dokument 37; Gračanin, 2011, 245, 263). U ovom razdoblju također je, dakle, bilo više priora istovremeno, a osim „samozvanoga”, Paližne i službenoga Gerarda Cornutija, otprilike u isto vrijeme (1387.) kao prior se spominje i Albert od Lučenca, koji je u nestabilnom Ugarskom prioratu očito bio „karika” dvorske strane (CD 17, 93, dokument 69; usp. Dobronić, 2002, 181). Albert od Lučenca se kao prior spominje još i 1388. godine (Lucio, 1673, 338; Dobronić, 1984, 149).

4. Korigirana kronologija vranskih priora

Nakon iznesenih opaski i spoznaja, sada je moguće iznijeti i korigiranu kronologiju vranskih priora. U sljedećoj tablici bit će redom iznesene i potvrde za priore iz vrela. U iznošenju potvrda od neizmjerne pomoći je doprinos Lelje Dobronić, koja ih i u svojim opsežnim kronologijama pored imena priora donosi (1984, 148-149; 2002, 207-209). Od velike pomoći je i rad Hrvoja Gračanina, koji je za priora Ivana Paližnu kronološkim redoslijedom naveo podatke iz vrela (2011, 241–248).

¹⁰ Hunyadi (2006, 146) ostavlja mogućnost i da je Paližna živio do 1392., međutim, on je umro 1391., iako je točan datum smrti nepoznat (Gračanin, 2011, 263).

Godina/period	Prior i porijeklo podataka
<u>1335. – 1348.</u>	Petar Cornuti – 1335. (Hunyadi, 2006, 145; Dobronić, 2002, 207), 1336. (CDH VIII/4, 204, dokument 86), 1340. (CD 10, 555, dokument 390), 1347. (CDH IX/1, 515, dokument 285), 1348. (CD 11, 438, dokument 332)
<u>1347. – 1348.</u>	Monialis (Kukuljević, 1886a, 55)
<u>1349. – 1374.</u>	Baudon Cornuti – 1349. (CDH IX/7, 94, dokument 45), 1350. (CD 11, 556, dokument 43), 1352. (CD 12, 68, dokument 48), 1353. (CD 12, 165, dokument 121), 1355. (CD 12, 310, dokument 233), 1358. (CD 12, 474, dokument 365), 1361. (CD 13, 153, dokument 103), 1364. (CDH IX/3, 390, dokument 214), 1365. (Dobronić, 2002, 207), 1370. (Pray, 1773, 19-20), 1374. (CDH IX/7, 348, dokument 226).
<u>1367.</u>	Arnold (CD 14, 106, dokument 64)
<u>1374.</u>	Ivan od Riparia (Theiner 2, 153, dokument 306)
<u>1374. – 1381.</u>	Raimond Bellmonte – 1374. (CDH IX/4, 613, dokument 360; CD 15, 45, dokument 30), 1376. (Ladić, 2017, 193–194), 1377. (Dobronić, 2002, 208), 1381. (Luttrell, 2001, 275)
<u>1379. – 1383.</u>	Ivan Paližna – 1379. (Gračanin, 2011, 242; Hunyadi, 2010, 62 i bilj. 82, 289), 1381. (CDH IX/7, 438-440, dokument 283), 1382. (Dobronić, 1984, 171-172; Hunyadi, 2010, 325-326; CDH X/1, 52-54, dokument 16), 1383. (Gračanin, 2011, 243; Dobronić, 1984, 170; Hunyadi, 2010, 330)
<u>1381.</u>	Dominus Petrus (CDH X/1, 130, dokument 65; Dobronić, 2002, 208)
<u>1384.</u>	Raimond Bellmonte (CDH X/1, 179, dokument 96)
<u>1385.</u>	Ivan od Hedervara (CD 16, 518, dokument 400)
<u>1385.</u>	Ranforsatus od Castellana (Hunyadi, 2006, 147)
<u>1386.</u>	Gerard Cornuti (Dobronić, 2002, 208)
<u>1386./1387. – 1391.</u>	Ivan Paližna – 1386. (Gračanin, 2011, 244; Hunyadi, 2010, 90-91), 1387. (Lucio, 1673, 331; CDH X/1, 375, dokument 208; CD 17, 52, dokument 37), 1388. (CDH X/3, 71), 1389. (CDH X/1, 559, dokument 311), 1391. (Gračanin, 2010, 247)
<u>1387. – 1388.</u>	Albert od Lučenca – 1387. (CD 17, 93, dokument 69, 103, dokument 76; Dobronić, 2002, 209), 1388. (Lucio, 1673, 338; usp. Dobronić, 1984, 149)

Tablica 4. Nova kronologija vranskih priora (1333. – 1391.)

5. Zaključak

U ovom radu nastojala se iznijeti korigirana kronologija vranskih priora u periodu od 1333. do 1391. godine. Pritom se nastojalo ukazati i na kompleksnost samoga Priorata vranskoga (što on obuhvaća, kao i činjenicu da je u određenim periodima više priora bilo na poziciji istovremeno). Usprkos hvalevrijednim naporima povjesničara, dosadašnje kronologije vranskih priora razmatranoga perioda bile su u velikoj mjeri neujednačene. Iako su već oko prvoga poznatoga priora, Petra Cornutija, postojale rasprave u kojem periodu je nosio tu titulu, uvidom u novije spoznaje i traženjem potvrda u izvorima taj je period moguće odrediti od 1335. do 1348. godine. Iako neki smatraju da je Baudon Cornuti već 1348. postao prior, najranija potvrda o njemu kao prioru je tek iz 1349., a na toj funkciji je ostao do 1374. Iz nove kronologije vranskih priora izostavljeno je ime Filipa od Granane, pošto dostupni izvori ne mogu potvrditi njegovo obnašanje te funkcije u razmatranom periodu. Period od 1374. do 1378., a možda i do 1381., pripada prioru Raimondu Bellmonteu. Veliki doprinos tu dao je i Zoran Ladić, koji je pronašao novi arhivski dokument u kojem je Bellmonte kao prior potvrđen i 1376. godine. Dobronić i Zaninović, referirajući se na Kukuljevićevu kronologiju, pogrešno su je prenijeli i slijedom toga iznijeli da je Bellmonte bio prior u periodu od 1370. do 1374., stvorivši određene komplikacije. Prior Ivan Paližna na funkciji priora u izvorima se prvi put javlja 1379., a ne 1378., međutim, službeno je imenovan tek 1383. Ime Ranforsatus de Castellana na poziciji priora (1385.) bilo je nepoznato hrvatskoj historiografiji, no on je na toj poziciji ostao tek kratko.

Literatura

- Balić, Juraj (2017). Templari u Hrvatskoj s posebnim osvrtom na templare u Vrani. U: Božo Došen (ur.), Braća Vranjani i vransko područje tijekom povijesti (str. 257-269). Zadar: Ogranak Matice hrvatske u Zadru.
- Bianchi, Carlo Federico (1879). *Zara cristiana: dell'arcidiacono capitulare*, 2. Zadar: Tipografia Woditzka.
- Budak, Neven (1989). Ivan od Paližne, prior vranski, vitez reda Sv. Ivana. *Historijski zbornik*, 42(1), str. 57–70.
- Budak, Neven (2001). John of Palisna, the Hospitaller Prior of Vrana. U: Zsolt Hunyadi i József Laszlovsky (ur.), *The Crusades and the Military Orders. Expanding the Frontiers of Medieval Latin Christianity* (str. 283-290). Budimpešta: [CEU Medievalia 1], Department of Medieval Studies Central European University.

- Dobronić, Lelja (1984). Viteški redovi. Templari i ivanovci u Hrvatskoj. Zagreb: [Analecta Croatica Christiana 18], Kršćanska sadašnjost.
- Dobronić, Lelja (2002). Templari i ivanovci u Hrvatskoj. Zagreb: Dom i svijet.
- Gračanin, Hrvoje (2011). Ivan Paližna u povijesnim vrelima i historiografiji. Radovi Zavoda za znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Bjelovaru, 4, str. 237-267.
- Hunyadi, Zsolt (2006). Hospitaller Officials of Foreign Origin in the Hungarian-Slavonian Priory (Thirteenth and Fourteenth Centuries). U: Helen J. Nicholson, Jochen Burgdorf (ur.), International Mobility in the Military Orders (Twelfth to Fifteenth centuries): Travelling on Christ's Business (str. 142-154). Cardiff: University of Wales Press.
- Hunyadi, Zsolt (2010). The Hospitallers in the Medieval Kingdom of Hungary c. 1150-1387. Budimpešta: [CEU Medievalia 13], Magyar Egyháztörténeti Enciklopédia Munkaközösség METEM, Department of Medieval Studies Central European University.
- Klaić, Vjekoslav (1882). Poviest Bosne do propasti kraljevstva. Zagreb: Vlastita naklada.
- Klaić, Vjekoslav (1900). Povjest Hrvata od najstarijih vremena do svršetka XIX. stoljeća, 2. Zagreb: Knjižara Lav. Hartmana (Kugli i Deutsch).
- Kos, Lucijan (1971). Prior vranski i njegove funkcije u našoj pravnoj povijesti. Radovi Instituta Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti u Zadru, 18, str. 227–237.
- Kukuljević: Kukuljević Sakcinski, Ivan (1886a). Priorat vranski sa vitezovi templari i hospitalci sv. Ivana u Hrvatskoj. Rad Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, 81, str. 1-80.
- Kukuljević Sakcinski, Ivan (1886b). Priorat vranski sa vitezovi templari i hospitalci sv. Ivana u Hrvatskoj. Rad Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, 82, str. 1-68.
- Ladić, Zoran (2017). Kasnosrednjovjekovni stanovnici Zadra podrijetlom iz Vrane u zadarskim bilježničkim spisima. U: Božo Došen (ur.), Braća Vranjani i vransko područje tijekom povijesti (str. 179-206). Zadar: Ogranak Matice hrvatske u Zadru.
- Luttrell, Anthony (2001). The Hospitallers in Hungary before 1418: Problems and Sources. U: Zsolt Hunyadi i József Laszlovsky (ur.), The Crusades and the Military Orders. Expanding the Frontiers of Medieval Latin Christianity (str. 269-282). Budimpešta: [CEU Medievalia 1], Department of Medieval Studies Central European University.
- Marković, Mirko (2003). Hrvatsko plemstvo, svećenstvo i redovništvo.

Zagreb: Naklada Jesenski i Turk.

- Matić, Tomislav (2011). Viteški red u službi monarhije. Hospitalci na hrvatskom prostoru u XIII. i XIV. stoljeću. Radovi Zavoda za hrvatsku povijest Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, 43, str. 187-206.
- Peričić, Eduard (1971). Vranski priori Ivan od Paližne i Petar Berislavić. Radovi Instituta Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti u Zadru, 18, str. 239-321.
- Pray, Georgius (1773). *Dissertatio historico-critica de Prioratu Auranae*. Beč: Typis Josephi Kurzböck.
- Rački, Franjo (1868a). Pokret na slavenskom jugu koncem XIV i početkom XV stoljeća. Rad Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, 2, str. 68-160.
- Rački, Franjo (1868b). Pokret na slavenskom jugu koncem XIV i početkom XV stoljeća. Rad Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, 3, str. 65-156.
- Rački, Franjo (1868c). Pokret na slavenskom jugu koncem XIV i početkom XV stoljeća. Rad Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, 4, str. 1-103.
- Šišić, Ferdo (1902). Vojvoda Hrvoje Vukčić Hrvatinić i njegovo doba (1350.-1416.). Zagreb: Matica hrvatska.
- Tkalčić, Ivan (1895). Pavlinski samostan u Dubici. Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu, N. S. 1, 189-202.
- Zaninović, Joško (1993). Ivanovci (Malteški vitezovi) na tlu Hrvatske do 1526. godine. *Croatia Christiana periodica*, 17(31), 25-41.

Izvori

- CD: *Codex diplomaticus regni Croatiae, Dalmatiae et Slavoniae* – Diplomatički zbornik kraljevine Hrvatske, Dalmacije i Slavonije (1904–2002), 9 (1911), 10 (1912), 11 (1913), 12 (1914), 13 (1915), Tadija Smičiklas (ur.); 14 (1916), 15 (1934), 16 (1976), Marko Kostrenčić (ur.); 17 (1981), Stjepan Gunjača (ur.). Zagreb: JAZU; HAZU.
- CDH: Fejér, György (1829–1844). *Codex diplomaticus Hungariae ecclesiasticus ac civilis*, VIII/2 (1832), VIII/4 (1832), IX/1 (1833), IX/3 (1834), IX/4 (1834), IX/7 (1842), X/1 (1834), X/2 (1834), X/3 (1838). Budim: Typographia Regiae Universitatis Hungaricae.
- Mályusz, Elemér (1930). A szlavóniai és horvátországi középkori pálos kolostorok oklevelei az Országos Levéltárban: ötödik közlemény. U: *Levéltári közlemények* (8/1-2). Budimpešta: Kiadja a Magy. kir.

orszagos leveltar, 65-111.

Lucio: Lucio, Giovanni (1673). *Memorie istoriche di Tragurio, ora detto Traù*. Venezia: Stefano Curti.

Ljubić: Ljubić, Šime (1868). *Listine o odnošajih između južnoga Slavenstva i Mletačke Republike*, 1. Zagreb: Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti.

Theiner: Theiner, Augustin (1860). *Vetera monumenta historica Hungariam sacram illustrantia*, 2. Romae: Typis Vaticanis.

The Chronology of the Priors of the Monastery in Vrana (1333–1391) and its Corrections

Summary

The author makes a correction of the chronology of the priors of the monastery in Vrana (the chiefs of the Order of the St. John/Hospitallers in the Hungarian province). The correction covers the period from the first mention of the prior in Vrana (1333) to the year of the death of prior John Palisna (1391), after which Hospitallers in the Hungarian province became irreparably weak. Previous chronologies of the priors of the monastery in Vrana have made mistakes in rewriting previous chronologies and omitting certain documents. In the meantime, there are also some new insights introduced.

Keywords: Vrana, prior, chronology, correction, Hospitallers.